Çĕнтерӳ çулĕ

Вăрнар район хаçачĕ

2011 çул
çу/май/ уйăхĕн
4-мĕшĕ
юн кун
50/10367/ №
Хакĕ ирĕклĕ

1930 çулхи ноябрĕн 1-мĕшĕнчен тухать

электронлă адрес:
print@vurnar.cap.ru

УВАЖАЕМЫЕ ЖИТЕЛИ ЧУВАШИИ!

Начался пожароопасный сезон. Основной причиной возникновения лесных пожаров является человеческий фактор, в 90 из 100 случаев это происходит по вине человека, из-за беспечности людей и неосторожного обращения с огнем.

Уверен, что масштабные лесные возгорания прошлого года стали поучительным уроком для всех нас, позволили глубоко осознать ценность человеческой жизни и необходимость бережного отношения к природе.

Обращаясь ко всем жителям республики, хочу призвать к соблюдению мер безопасности и правил посещения лесов.

Граждане, будьте внимательнее при обращении с огнем!

Не разжигайте костры! Не бросайте горящие спички и окурки! Не засоряйте места отдыха! Берегите природу и свои жизни!

О. МАКАРОВ,
председатель Кабинета Министров Чувашской Республики.

Династисене чысларĕç

Иртнĕ эрне кун Чăваш патшалăх драма театрĕнче ĕç династийĕсен республикăри IX-мĕш слечĕ иртрĕ. Вăл республикăри мĕн пур район-хулари тĕрлĕ сферăра тимлекен династисене пуçтарчĕ.

Мухтавлă çемьесене Чăваш ен Президенчĕ Михаил Игнатьев саламларĕ. «Эсир – хăвăр ĕç геройĕсем тата энтузиасчĕсем. Сире харпăр хăй профессине парăннă ăрусем çитĕнтернĕшĕн, хăвăр династине тата йăхташăрсене хисепленĕшĕн, хăвăр ăсталăха ачăрсене панăшăн тав тăватăп. Сирĕн çине пăхсан кашни çыннăн ĕç вырăнĕ пуррине çирĕп ĕненетĕн. Палăртнă тĕллевсенчен нихăçан та ан пăрăнăр, династи ĕçне малалла та тăсса пырăр, çĕнĕ ĕмĕтсем лартăр, вĕсене пурнăçлăр!»– палăртрĕ вăл. Сывлăх сыхлавĕпе социаллă аталану министрĕ Венера Муллина та слета хутшăнакансене регион аталанăвне тӳпе хывнăшăн тав турĕ.

Чăваш енри 34 ĕç династийĕ Президентăн Тавне тата хаклă парнесене тивĕçрĕ. Вăл шутра – Калининăри Ефимовсем те.

Педагогсен династийĕнче 21 çын, вĕсен пĕрлехи стажĕ 679 çул. Династие йĕркелекенĕ – Евстигней Ефимович. Калининăри вăтам шкулта биологи тата ĕç учителĕнче тимленĕ. СССР халăха вĕрентес ĕç отличникĕ. Унăн ывăлĕ те – Василий Евстигнеевич – çак сумлă ята тивĕçнĕ. Вăл Калининăри СПТУра электротехника преподавателĕнче, директорăн вĕрентӳпе воспитани енĕпе ĕçлекен заместителĕнче вăй хунă.

Ефимовсем пурте тĕрлĕ наградăсене, ятсене тивĕçнĕ. Вĕсем кĕçĕн Тăван çĕршыва тĕпчессипе тимлеççĕ, чечексем ĕрчетеççĕ, спортпа туслă. Чи кирли – Ефимовсем хăйсен ĕçне чунтан парăннă çынсем, ку профессие çав тери юратаççĕ.

М.АЛЕКСАНДРОВА.

Ĕç условийĕсене лайăхлатмалла

Ĕç сыхлавĕ яланах тĕп вырăнта пулмалла. Анчах та пур предприяти-организацире те яваплăха туймаççĕ. Кашни çыннăн хăрушсăрлăх техникин требованийĕсене тивĕçтерекен çĕрте тăрăшма ирĕк пур. Ĕç сыхлавĕн пĕтĕм тĕнчери кунне халалласа районта уйăхлăх иртрĕ. Пирĕн корреспондент районти ĕç сыхлавĕ енĕпе тимлекен специалист-экспертпа Марина АЛЕКСАНДРОВĂПА тĕл пулса калаçрĕ.

◆ М.Александрова

ПИРĔН ИНТЕРВЬЮ

– Районти предприяти-организацисенче ĕç условийĕсене лайăхлатассипе мĕнле тăрăшаççĕ?

– Шел пулин те, пур организацире те çынсен ĕç условийĕсене лайăхлатассипе тĕллевлĕ тимлемеççĕ. Уйрăмах ял хуçалăх отраслĕнче ку тĕлĕшпе лару-тăру аванах мар. Ĕç условийĕсем час-часах санитарипе гигиена нормисене тивĕçтермеççĕ. Хĕллехи вăхăтра механизаторсем хутман хуралтăсенче е ирĕкре ял хуçалăх техникине юсаççĕ. Хăш-пĕр ял хуçалăх предприятийĕсенче вăй хуракансем йывăр ĕçсене те ал вĕççĕн пурнăçлаççĕ. Чылай организацире ĕç условийĕсене лайăхлатассипе комплекслă плансем çук. Е тата пулсан та вĕсене пурнăçлассипе тĕллевлĕ тимлемеççĕ. Пур хуçалăхра та çĕнĕ технологисемпе усă курмаççĕ, вĕсенчех ĕçе автоматизацилессипе сахал тăрăшаççĕ. Япăх ĕç условийĕсене пула профессипе çыхăннă чир-чĕр аталанать.

2010 çулта «Август» Фирмăн «Вăрнарти хутăш препаратсен завочĕ» филиалĕнче, «Вурнарымежрайгазра», «Вурнарская» строительство организацийĕнче, Вăрнарти аш-какай комбинатĕнче, Вăрнар райповĕнче, район тĕп больницинче, Калининăри психикăпа неврологи интернатĕнче, выльăх-чĕрлĕх чирĕсемпе кĕрешекен районти станцинче, федераци казначействин районти уйрăмĕнче пурĕ 1379 ĕç вырăнне аттестациленĕ. Вĕсенче 1570 çын тăрăшать.

«Август» Фирмăн «Вăрнарти хутăш препаратсен завочĕ» филиалĕ ĕç условийĕсене лайăхлатас тĕлĕшпе ырă тĕслĕх кăтартакансен шутĕнче. Предприяти республикăра пахалăх, экологипе производство хăрушсăрлăхĕ енĕпе тĕнче стандартне (OHSAS 18001:2007) тивĕçтерекен пĕртен-пĕр организаци. Унăн опычĕ çĕршывшăн та пысăк пĕлтерĕшлĕ.

– Производствăра инкек-синкек пулни мĕнле сăлтавсемпе çыхăннă?

– Хăрушсăрлăх техникин ыйтăвĕсене уяманни, ĕç дисциплинине пăсни, харпăр хăйне хӳтĕлемелли хатĕрсемпе усă курманни, ĕç сыхлавĕ енĕпе пĕлĕве тарăнлатманни предприяти-организацисенче вăй хуракансемшĕн хакла кайса ларма пултарать. 2010 çулта «Броневик» кооперативри тракторист сылтăм аллăн пӳрнисене амантнă. Вăл ĕç сыхлавĕ енĕпе инструкцие пăхăнман, хӳтĕлев хатĕрĕсемпе усă курман. Ял хуçалăх организацийĕсем ĕç сыхлавĕпе çыхăннă мероприятисене ирттерме сахал укçа-тенкĕ уйăраççĕ. Чăвашстатăн тата Вăрнар районĕн тишкерĕвĕ тăрăх, çак сумма кашни ĕçчен пуçне вăтамран 614 тенкĕпе анчах танлашнă. Районти вăтам кăтарту вара 3021,3 тенкĕ. Республикăра ĕç сыхлавĕ енĕпе çыхăннă мероприятисене ирттерме 4454,6 тенкĕ уйăрнă.

– Сывлăх – чи хаклă пуянлăх. Ăна сутăн илеймĕн...

– Ĕçре сураннани, япăх ĕç условийĕсем, профессие пула аталаннă чир этемĕн сывлăхне хавшатаççĕ. Пĕлтĕр организацисенче вăй хуракансем хушшинче инвалида тухасси 0,9 процент ӳснĕ. Çав ушкăнра ĕçлеме пултаракан ӳсĕмрен аслисем – 46 çын. III ушкăнри инвалидсем– 1020-ăн. 458 çын – I, 930 çын – II ушкăнрисем. Медицина тĕрĕслевĕ витĕр вăхăтра тухни чир-чĕре малтанхи тапхăрта тупса палăртма пулăшать. Пĕтĕмĕшле илсен пĕлтĕр промышленность, ял хуçалăх организацийĕсенче тăрăшакансен 78,6 процентчĕ сывлăха тĕрĕслеттернĕ. Аграрисенчен Карл Маркс ячĕллĕ, «Янгорчино», «Хорнзор», «Санары», «Броневик» предприятисенче яваплăха туяççĕ. Çур акине тухиччен çак организацисенче тимлекенсем медицина тĕрĕслевĕ витĕр тухнă. Нумаях пулмасть ĕçлекенсен сывлăхне, ĕç условийĕсене лайăхлатассипе республикăра конференци иртрĕ. Унта ĕç сыхлавĕ енĕпе тимлекен специалистсем хутшăнчĕç.

– Ĕç сыхлавĕн йĕркисене пăхăнма хăнăхтарас тĕлĕшпе вĕрентӳсем ирттерни пысăк пĕлтерĕшлĕ.

– Ĕç сыхлавĕ енĕпе 2009 çулта пĕлĕве 60 çын ӳстернĕ-тĕк, пĕлтĕр – 383 çын. Кăçалхи пуш уйăхĕн 28-мĕшĕнчен тытăнса ака уйăхĕн 1-мĕшĕччен ĕç сыхлавĕн республикăри центрĕн специалисчĕсем 29-мĕш професси училищинче вĕрентӳ ирттернĕ. Организацисенчи 58 ертӳçĕпе специалист пĕлĕве тарăнлатнă. Çав шутра «Санары», Карл Маркс ячĕллĕ, «Броневик», «Кольцовка», «Шанс»

2 стр.

ЯЛ ХУÇАЛĂХĔ

Уй-хирте

Çу уйăхĕн 3-мĕшĕ тĕлне районта çĕре 1770 гектар культивациленĕ, тĕш тырăсемпе пăрçа йышши культурăсене 1695 гектар акнă. Çурхи ĕçсене ирттерессипе Вăрнарти аш-какай комбиначĕн хушма хуçалăхĕ, Карл Маркс ячĕллĕ, «Мураты», «Луч», «Победа», «Санары», «Юнтапа» предприятисем малта.

Мелиорацие – анлă çул

Пĕлтĕр çанталăк типĕ тăни «Мураты» ял хуçалăх кооперативĕн ĕçченĕсене уйсене шăварса тăрас ыйтăва тепĕр хут çĕклеме хистерĕ. Çăкаллă-явăшсем пĕлтĕр уй-хиртен тупăш пысăках илеймерĕç. Уйрăмах çĕр улми тухăçĕ савăнтармарĕ. Механизаторсем çĕр улми анисене шăварса та пăхрĕç, анчах усси пулмарĕ.

Хуçалăх уйсене шăварса тăрассине лайăхлатас тесе Шупашкарти мелиораци ĕçĕсемпе тимлекенсемпе килĕшӳ турĕ. Вĕсем кĕске вăхăтрах Услантăр Енĕш çывăхĕнчи плотина патне хунă кивĕ пăрăхсене çĕннисемпе улăштарчĕç. Унăн тăршшĕ 5 çухрăм ытларах. Ăна хута ярсан Уйкас Явăшпа Талхир ялĕсем çывăхĕнчи çĕр улми анисене тулăх шăварса тăрĕç.

В.МОСКВИН.

«Çĕнтерӳ çулĕ» хаçата 2011 çулăн иккĕмĕш çур çулĕ валли çырăнтармалли тапхăр пырать

2011 çулхи июль–декабрь уйăхĕсенче «Çĕнтерӳ çулне» почта урлă илсе тăма унченхи пекех – 187 тенкĕ те 80 пуспа – çырăнтараççĕ. Хаçата редакцие килсе илмелле те çырăнма пулать, хакĕ – 110 тенкĕ. «Çĕнтерӳ çулне» çырăннисем Вăрнар чиркĕвĕн прихучĕ кăларса тăракан «Георгиевский листок» хаçата малашне те тӳлевсĕр илсе тăрĕç.

«Çĕнтерӳ çулĕ» хаçатсăр ан юлăр. Юратнă хаçата çырăнăр, вулăр!

ÇАНТАЛĂК

Кĕçнерни кун	Эрне кун	Шăмат кун
5.05	6.05	7.05
+13	+16	+14
+9	+5	+9

«Метеоновости» информаци агентствин информацийĕ тăрăх.

Тăрăшакана Турă та пăрахмасть

Пăртас ял тăрăхĕ Вăрнар районĕнче чи пысăккисенчен пĕри – территори лаптăкĕпе те, унта пурăнакан çынсен шучĕпе те. Ултă яла пĕрлештерет вăл. Пăртассемшĕн кăна пĕлтерĕшлĕ хăйне евĕр тепĕр уйрăмлăх пуррине кунта килсенех туйрăм: мăнаçлăх туйăмĕ темелле-ши ăна е харсăрлăх. Вăл та, ку та тĕрĕсех пулĕ. Çавăнпа пĕрлех ĕçлес туртăм пысăккине, пĕрле канма пĕлнине куртăм. «Пĕлсе йĕркелесе пыма пултарсассăн, халăх санăн шухăш-кăмăлна ăнлансассăн – ĕçлеме çăмăл», – терĕ пĕрремĕш курнăçура ял тăрăхĕн пуçлăхĕ Геннадий Петров.

ВЫРĂНТИ ХАЙ ТЫТĂМЛĂХ

Хай Пăртасра çуралса ӳснĕ, Мускаври сумлă аслă шкулта экономика пĕлĕвĕ илнĕ. Тĕрлĕ явапла çĕрте вăй хунă хыççăн тивĕçлĕ канăва тухсан çуралнă кĕтесне, хай калашле, «пусăрăнса пурăнма таврăннă»: пахча çимĕç çитĕнтерме, выльăх-чĕрлĕх ĕрчетме, пулла çӳреме... Каккуй унта канма – малтанхи суйлаврах ял çыннисем кашни çынпах пĕр чĕлхе тупма пултаракан, сăмахне çилле вĕçтермен, ял шăпишĕн пăшăрханакан ентешне ял тăрăхĕн администрацийĕн пуçлăхĕн лавне кӳлнĕ. Паллах, малтанхи тапхăрта пĕртте çăмăл пулман Геннадий Дмитриевича: çынсен ӳрĕк-сӳрĕклĕхне сирме, пĕри тепри килсе туса парассине кĕтсе ларма хăнăхнине пĕтерме, пĕрлехи ĕçпе кăна ӳсĕм тума, тытнă шухăша чăнлăха çавăрма май пуррине туйтарма. Малтанхи уйăхсенче хăшĕ-пĕри ăна кусçранах çапла каланă: «Эсĕ пуçлăх вĕт, çавăнпа суйлană та...» Кӳренмен вĕсене Геннадий Петров. Мана кăна кирлĕ-и тесе алă та сулман: енчен паян пурнăçламасан ыран тата йывăртарах килĕ, вĕçлеменни çумне туса çитерменни хушăнĕ, вăл вара ӳссе чăлханса пырса тата пысăкрах йывăрлăхсем кăларса тăратĕ.

Çакна лайăх ăнланнă пуçлăх ăста хăйĕн тĕслĕхĕпе, тепĕр çĕрте хистесе, виççĕмĕшĕсене ыйтсасĕнсе, тăваттăмĕшĕсене виçеллĕ ятласа-ăнлантарса лакса ларнă лава пур пĕрех вырăнтан хускатнă. Хăйшĕн мар, ялта пурăнакансемшĕн тăрăшнине туйса илнĕ çынсем майĕпен-майĕпен ун енелле çавăрăннă, хăйсен сĕнĕвĕканашĕпе пынă, ку е вăл ĕçре пулăшу ыйтнă. Халăх ăнлавĕ улшăнни те, ĕç кал-кал пыма пуçлани те хавхалантарнă çĕнĕ пуçлăха. Тăрăхри ялсен сăн-сăпатне çĕнетсе улăштарнинчен, урамсемпе тăкăрлăксене тирпейленинчен, ванса пĕтнĕ çулсене йĕркене кĕртнинчен пуçăннă. Ара, аякран килнĕ çын вырăнтисене малтан çак енпе хаклать вĕт: хуçи мĕнле – хуçалăхĕ те çавăн пек.

Пĕр пĕчĕк тĕслĕх кăна. Ултă ялти 26 урамри 28 çухрăмлă çул ялй вăхăтĕнче лакăм-тĕкĕмлĕ, тĕллĕн-тĕллĕн йӳççе тăракан лачакаллă вырăнсемлĕ пулнă. Йывăр техникăпа та аран-аран кĕркелесе тухкаланă малтан. Çурхикĕрхи вăхăтра уйрăмах йывăр килнĕ ял çыннисене. Урăх тертлентерес темен пуçлăх, çакăнтан хăтăлас тесе темĕн тĕрлĕ те шухăшласа пăхнă. Администраци касси пушăпа пĕрех. Вара панкрута тухнă Мичурин ячĕллĕ ял хуçалăх предприятийĕн юхăнса ларакан фермăсен ишĕлекен стенисене сӳтсе тата никĕсне ватса урамсенчи çулсене хытарма турттарса тухнă. Хăйăрĕ – территорири карьертан, тăмĕ – тулса ларнă пĕвесене тасатнă май. Халĕ те шыв-шур типсенех çул-йĕр юсама тытăнаççĕ. Кашни çулах 5-6 урамри 1,5-2 çухрăм тăршшĕ çула хытарса пыраççĕ. Кăçал та хăйсен вăйĕпех Пăртасри «Чăваш Ене – 50 çул» (400 м) тата Клуб (800 м) урамĕсене юсама, Тыр-пул урамĕнче 1100 метр асфальт çул хывма палăртнă. Проектпа смета документчĕсем хатĕр.

Ку ыйту таталасси иккĕленӳллĕ мар. Мĕншĕн? Ял тăрăхĕн пуçлăхĕ йĕркелеме пĕлнĕрен, яваплăха хăйĕнчен сирмесĕр ыттисене те ăна туйтарма пултарнинчен. Ял тăрăхĕн депутачĕсен йышĕнче – 10 çын. Кашниех ку е вăл участокшăн явапа: хĕлле – çул-йĕре юртан тасатассишĕн, çулла – ăна юсаса тăрассишĕн. Енчен ку е вăл урамри çитменлĕхшĕн е пăтăрмахшăн «айăплине» шырама пынисене пуçлăх унăн сăлтавне пĕрле тупма хăйсем сасăланă депутат патне ăсатать. Канашласа тупнă хуравла пынă çынсене вара пулăшма тăрăшать.

Вăл кăна мар – хăйне те пулăшаççĕ. Тĕллевлĕ ĕçлекене пулăшу кӳмесĕр тăраймăн. Район администрацийĕн пуçлăхĕпе Анатолий Кузьминпа тачă çыхăну йĕркеленĕ пăртассем. Мĕншĕн тесен кашни тенкĕпе ăста усă курнине, тунă ĕçĕн калăпăшне пĕлсе тăнăран никам та çăхав çырман, тавăç тăратман. «Витĕр курăнакан» бюджет та пĕр сас-хура çуратман...

Чылайччен каласа лартмăр унпа, темĕнле ыйтăва та усăмлатрăмăр. Манпа сăмахланă хушăрах хăйсен ыйтăвĕсемпе пынă çынсене те йышăнчĕ Геннадий Дмитриевич. Вăл пуçлăх тилхепине тытнăранпа мĕн тунине пайăррăн та асăнма пулатчĕ, çапла тума кирлĕ мар тетĕп, вăл мĕнле ертӳçĕ пулнине иртнĕ çулхи юпа уйăхĕн 10-мĕшĕнчи суйлава хутшăннă виçĕ кандидата чылай кая хăварса тепĕр хут пуçлăх пуканне тивĕçни те питĕ аван çирĕплетет. «Халăх мана шанчĕ. Çерçие хывăхпа улталаймăн тенĕ евĕр суя шантару сăмахĕсемпе ентешсем умĕнче ырă пулаймăн. Халăх шанăçне тӳрре кăларас тесессĕн халĕ пирĕн ĕçлемелле те ĕçлемелле, самай тар тăкмалла», – терĕ Геннадий Петров сыв пуллашас умĕн. Ĕненетĕп – çапла пулатех.

Пăртассен малашлăх тĕллевĕсем анлă. Тата усăмлă. Килти хушма хуçалăха аталантаракансене, çĕр пайĕпе уйрăлса тухакансене çав лаптăкна тухăçлă усă курма, хăйĕн ĕçне пуçаракансене яланах пулăшма хатĕр кунта. Ахальтен мар ĕнтĕ çăмăллăх кредит илекенсен шучĕ кун çĕртинчен нумайрах, суту-илӳ вырăнĕсен ытларах усăлаççĕ, ял çыннисен хуçалăх ыйтăвĕсене тивĕçтерме хăма çурмалли пур, строительство материалĕсен кӳрсе килме те, хатĕрлеме те пулăшаççĕ. Администрацие кирек мĕнле ыйтупа, сĕнӳпе, нушапа пырсассăн та – çынна тарават йышăнаççĕ, итлеççĕ, пĕрле пĕтĕмлетӳ тăваççĕ, шанчăк кӳреççĕ. Ун пек çын ырăнхи кунпа пурăнма тытăнать.

Пăртас ял тăрăхĕнче 942 кил, 1700 ытла çын пурăнать. Вĕсенчен 400-шĕ – çамрăксем. Вĕсене çуралнă кĕтесрех çемье çавăрттарса тĕплентересшĕн ял тăрăхĕн пуçлăхĕ. Çавăнпах кашнин шăпишĕн пăшăрханать, ара, вĕсемçке Пăртас тата тăрăхри Волонтер, Кĕперлĕ Кӳлхĕрри, Пĕнер Айкăш, Вăрман Шăхаль ялĕсен, Çарăклă разъезчĕн малашлăхĕ. Пуçлăхăн паянхи чун ыратăвĕ: Пăртасра культура çурчĕ çукки. Вăл сывлăш пек, çăкăр пек кирлĕ. Унтах вулавăш та вырăн тупмаллах. Проектпа смета документчĕсене хатĕрленĕ. Пĕтĕмĕшле ĕçĕн калăпăшĕ – 14,6 миллион тенкĕлĕх. Ял тăрăхĕн бюджечĕ ăна туртса кăлараймасть. Район администрацийĕн, республика ертӳçисен пулăшăвĕ питĕ вырăнлă пулĕччĕ. Шанăçпа пурăнать ял тăрăхĕ: ку ыйту та таталатех!

Юрий СТЕПАНОВ.

● *Г.Петров пуçлăх депутатсемпе пĕрле.*

Поздравляем!

ФЕДОРОВУ Алевтину Григорьевну, проживающую в д.Хорнзор, с юбилеем.

Пусть этот день не будет в тягость, а принесет вам только радость, исполнит все мечты, желанья, согреет лаской и теплом, не даст войти болезни в дом, пусть счастье светит в вашем доме живым и ярким огоньком.

Коллеги МДОУ «Детский сад «Рябинушка» с.Янгорчино.

Саламлатпăр!

Кив Шуртан ялĕнче пурăнакан хисеплĕ çыннăмăра, мăшăрăма, аттене, кукаçине, асаттене – **Николай Павлович КУЗНЕЦОВА** – пĕтĕм чунчĕререн 60 çулхи юбилей ячĕпе саламлатпăр. Вăрăм та телейлĕ кун-çул, çирĕп сывлăх, канлĕ ватлăх, ăнăçу сунатпăр.

Мăшăрĕпе пĕрле Суворов ячĕллĕ хуçалăхра вăй хунă, виçĕ хĕрпе виçĕ ывăл пăхса ӳстернĕ.

Ылтăн çыннăмăр эс пирĕн,
Савăнатпăр эс пуртан.
Юбилей саламĕ йышăн,
Пирĕнтен чунтан-вартан.
Мăшăрĕ, ачисем, кинĕ, кĕрӳшĕсем, мăнукĕсем, тăванĕсем.

Юратнă мăшăр, хаклă атте, кăмăллă кукаçи, тарават асатте – **Ершепуç ялĕнче пурăнакан Аркадий Максимович КАРПОВ** – майăн 5-мĕшĕнче 75 çул тултарать. Çак юбилей ячĕпе саламласа эпир ăна вăрăм та çутă ăраскаллă ĕмĕр пурăнма, ĕмĕт-тĕллевĕсене çитерсе пыма, юман пек çирĕп сывлăхлă пулма сунатпăр, тав сăмахĕ калатпăр.

Мĕн пур ĕçе вăр-вар тăватăн,
Мухтанма санпа сăлтавĕ пур.
Пире эс савăнăç паратăн,
Сывă çӳре, телейлĕ пул!
Мăшăрĕ, ачисем, мăнукĕсем, мĕн пур тăванĕсем.

Ĕç условийĕсене лайăхлатмалла

(Вĕçĕ. Пуçл. 1-мĕш стр.)

предприятисенче тăрăшакансем те. Промышленность предприятийĕсенче ĕçлекенсем те маттур, ĕç сыхлавĕ енĕпе тăтăшах пĕлĕве тарăнлатаççĕ.

– Районта ĕç сыхлавĕ тĕлĕшпе ятарлă программа пур-и?

– Халăха социаллă хӳтĕлевпе тивĕçтерессипе тимлекен пайпа Вăрнар район администрацийĕ пĕрле 2011–2013 çулсенче ĕç условийĕсене, ĕç çыннисен сывлăхне лайăхлатас тĕлĕшпе тĕллевлĕ программа хатĕрленĕ. Çавăн пекех ĕç сыхлавĕн йĕркисене пăхăнса тăнине пĕлме мониторинг йĕркеленĕ. Калас пулать, программăна пурнăçа кĕртес тĕлĕшпе районта ĕç сыхлавĕ енĕпе тимлекен координаци канашĕ те ĕçлет.

Кăçал виçĕ лару иртнĕ. Организацисенче 50 çын ытла вăй хурать пулсан ĕç сыхлавĕ тĕлĕшпе тимлекен службăсем йĕркелемелле. Паянхи кун çакăн пек службăсем организацисен 94 процентĕнче пур.

– Çур аки тытăнчĕ ĕнтĕ. Ял хуçалăх организацийĕсенче тăрăшакансен мĕн асра тытмалла?

– Кашни ĕçченĕн инструкцие пăхăнмалла, урă пурнăç йĕркипе туслă пулмалла, кашни çулах медицина тĕрĕслевĕ витĕр тухмалла. Ертӳçĕсен хăрушсăрлăха тивĕçтерекен ĕç условийĕсем туса памалла. Предприятире вăй хуракансене ятарлă тумтирпе, пушмакпа, хӳтĕлев хатĕрĕсемпе тивĕçтермелле. Пестицидсемпе тата агрохимикатсемпе 18 çула çитмен çамрăксене, ача кĕтекен тата кăкăр ĕмĕртекен хĕрарăмсене ĕçлеттермелле мар. Тракторсемпе автомобильсен çул çӳревĕн маршручĕсем пулмалла.

Ял хуçалăх организацийĕсенче тăрăшакансене çур акине кĕске вăхăтра тата пахалăхлă ирттерме ăнăçу сунатăп.

Е.ТИКИНЕВА калаçнă.

САККУН ТАТА АЧАСЕМ

Апрелĕн 25-мĕшĕ – май уйăхĕн 4-мĕшĕсенче районта «Лидер» комплекслă профилактика операцийĕ иртет, унта профилактика системин пур субъекчĕсем те хутшăнаççĕ. Операци вăхăтĕнче çула çитменнисем криминаллă ушкăнсене лекессине асăрхаттарассипе, вĕсене унта явăçтаракансене тупса палăртассипе ĕçлеççĕ, вĕренекенсемпе тата педагогика ĕçченĕсемпе тĕл пулса калаçаççĕ. Кунсăр пуçне çамрăксен чылайăшĕн пухăнакан вырăнсене, асăрхавсăр çапкаланса çӳрекен ачасене палăртма вокзалсене тата станцисене тĕрĕслеççĕ.

Г.ИВАНОВ,
шалти ĕçсен Вăрнар районĕнчи пайĕн çула çитменнисен ĕçĕсемпе тимлекен инспекторĕ.

Хăнара – Улькка Эльмен çыравçă

Ярмушка шкулĕнче чăваш чĕлхине халалланă вунă кунлăх иртрĕ. Çавна май пирĕн патăн Улькка Эльмен (О.Г.Куликова) – Раççей Федерацийĕн тата Чăваш Республикин Писательсен тата Журналистсен союзĕсен членĕ, Иван Ивник ячĕллĕ премин лауреачĕ – тăван шкула килсе вĕренекенсемпе тата шкул коллективĕпе тĕл пулу иртерчĕ.

Çыравçăн ачалăхĕ çăмăлах пулман. Хăр тăлăха юлнăскер, ура çине çирĕппĕн тăрас шухăшпа пурăннă. И.Н.Ульянов ячĕллĕ Чăваш патшалăх университетĕнчен вĕренсе тухсан ачасене шкулта пĕлӳ панă, районти «Çĕнтерӳ çулĕ» хаçат редакцийĕнче, район администрацийĕнче, «Капкăн» журналта вăй хунă. Вĕрентекенсем унăн «Ма инçе-ши çăлтăрăм», «Кая юлнă ӳкĕнӳ», «Çирĕп чунлисем телейлĕ» кĕнекисене вуласа тухнă.

Ачасем те унăн произведенийĕсене алран ямасăр вуланине палăртрĕç, хайлавсенчи сăнарсем пирки, ăна çырма мĕн хавхалантарни, мĕнле мелпе çырни тата ытти çинчен ыйтусем пачĕç. Ольга Геннадьевна роман çырма ĕмĕтленнине каларĕ, унăн повесĕсем тĕрăх кино ӳкернине пĕлтерчĕ, сăвă-калав çыракан ачасене май пур таран пулăшма пулчĕ.

Настя КРОТКОВА.

Андрей Белый премийĕн лауреачĕ

Мăшăрланнăччĕ ĕнтĕ, аслă шкултан вĕренсе тухнă, ĕç выранĕсем иксĕмĕрĕн те Шупашкартах, анчах ют çын патĕнче хваттерте пурăнаттăмăр: пĕчĕк пепке кĕтеттĕмĕр те кĕçех тата çар хĕсметне кайма ят тухрĕ – вицĕ кун хушшинче Ташкента çитмелле.

ЕНТЕШСЕМ

– Роза пурăнма пирĕн пата куçтăр, выранĕ çителĕклех, ачасем саланса пĕтрĕç: Любăпа Леша Мускавра вĕренеççĕ, Наташăн хăйĕн пӳлĕм пур,– терĕç ырă кăмăллă тăванăмăрсем Петр Никифоровичпа Нина Александровна Прокопьевсем. Мачамăш çыннисем хăй вăхăтĕнче Калининăра ĕçленĕ: упăшки – комсомол райкомĕнче, мăшăрĕ – ача сачĕн пуçлăхĕнче.

Халĕ ĕнтĕ хамăрăн та вицĕ ача, мăнуксем те пур, хваттерĕ те хăтлă – Прокопьевсем вара пирĕншĕн паянхи кун та ырă тĕслĕх. Люба – художник, мăшăрĕ Людвиг Тихонов – скульптор, Чăваш Республикин тава тивĕçлĕ художникĕ, Наташăпа мăшăрĕ – врачсем, вĕсен ачисем те пурте аслă пĕлӳ илнĕ. Алексей вара – выраĉсен паллă поэчĕсен ретĕнче, куçаруçă, темиçе чĕлхе пĕлет, Раççей Писательсен союзĕн членĕ, филологи ăслăлăхĕсен кандидачĕ, доцент...

М.В.Ломоносов ячĕллĕ Мускав патшалăх университечĕн истори факультечĕн искусствоведсем хатĕрлекен уйрăмĕнче кашни курсра 20–25-шер студент çеç вĕреннĕ. Алексейпе пĕр ушкăнра пĕрремĕш космонавтăн Юрий Гагаринăн хĕрĕ Елена (халĕ вăл истори ăслăлăхĕсен докторĕ, Мускаври Хĕрлĕ площадьре вырнаçнă Патшалăх истори музейĕн директорĕ), Дагестан халăх поэчĕн Расул Гамзатовăн ывăлĕ пĕлӳ пухнă.

Чăваш ачи Европа шайĕнчи сăвăç тата куçаруçă тӳрех пулса тăман, 25 çул ытла тăрăшнă вăл поэзире. Критиксемпе литература тĕпчевçисем талантлă çамрăка асăрхама, çул уçса пама васкаман, нихăш издательствăра та пĕр сăвă та пичетлесе кăларман, юратнă ĕçе вырнаçма та чăрмантарнă, мĕншĕн тесен поэзири символизм юхăмне ăнланма тавракурăм анлăшĕ те, чун-чĕре ăшши те çитеймен. Литературăра социализмла реализм çеç хуçаланнă тапхăрта Алексей Прокопьевăн пĕр вăхăт хуралçăра та ĕçлеме тивнĕ.

1996 çулта кăна ăна Литература институтĕн илемлĕ куçару семинарне ертсе пыма шаннă, унта вăл 2002 çулччен тăрăшнă, халĕ Мускав университетĕнче лекцисемпе семинарсем ирттерет, студентсене çеç мар, аспирантсемпе ученăй соискателĕсене, докторантсене ют чĕлхесене алла илме хăнăхтарать.

Университетра вĕреннĕ вăхăтра Андрей Белый (чăн ячĕ-шывĕ – Борис Николаевич Бугаев) пултарулăхне пире вĕрентместчĕç. Рильке, Ницше, Тракль, Бенн, Гейм нимĕç поэчĕсен, Чосер, Спенсер, Милтон, Уайльд, Холкинс акăлчан сăвăçисен, Транстремер шведăн пултарулăхĕ çинчен ун чухне ытлах шавламастчĕç, калаçма та ытлах юраман. Алексей вара вĕсен сăввисене вырăсла куçарнă, хăй те çак меслетпе усă курса поэзи лаççине кĕрсе кайнă. Каярахпа чăваш юрри-халапĕсене тӳрех нимĕçле, нимĕç, швед, акăлчан, итали чĕлхисенчен вырăсла е тӳрех чăвашла куçарнă. Пурăна киле сăввисене пичетлеме пуçлаççĕ. Вĕсем «Иностранная литература», «Новый журнал», «Октябрь», Шупашкарти «Лик» журналсенче, «Строфы века», «Самиздат века» антологисенче кун çути кураççĕ.

Алексей Прокопьев – халлĕхе темиçе кĕнеке авторĕ: «Ночной сторож», «День един», «Снежная Троя».

Кăçал Мускавра пулса иртнĕ интеллектуаллă литературăн Пĕтĕм тĕнчери ярмаркинче ăна Андрей Белый ячĕллĕ премин 2010 çулхи лауреачĕ ятне панă. Çак наградăна 1978 çулта Ленинградри «Часы» журнал редакторĕсем пулнă Борис Ивановпа Борис Останин йĕркеленĕ. Критиксенчен чылайăшĕ ятарлă премие чи хисеплĕ те чыслă награда йышне кĕртет. Ăна чăваш халăх поэчĕ Геннадий Айхи те илме пултарнă.

Алексей Прокопьев тăван республикăпа та тачă çыхăну тытать, çамрăк сăвăçсемпе тĕл пулать, Шупашкарти «ГолосА» фестивале, Айхи-фест тата ытти литература форумĕсене хутшăнать. Кӳкеçре пурăнакан ашшĕпе амăшĕ патне килсе çӳрет. Сăмах май, ашшĕн шăллĕ Владимир Никифоров-Прокопьев та паллă поэт-юрăçă. Пилĕк кĕнеке авторĕ, Мачамăшра çуралса ӳснĕ Илья Павлович Прокопьев тата вăтăр кĕнеке çырса кăларнă Кăмпалти Антип Николаевич Николаев та, РФ Писательсен союзĕн членĕсем, вĕсене тăван лекеççĕ.

Валерий КОШКИН,
запасри полковник.

Сăваплă ĕçе хутшăнчĕç

Калининăри участок больницинче Донор кунĕ иртрĕ

СЫВЛĂХ СЫХЛАВĔ

Чăваш халăхĕн çын пурнăçне çăласси яланах пĕрремĕш выранта пулнă. Медицина ĕçченĕсем тăрăшнипе çак хисеплĕ тивĕçе 51 çын хутшăнчĕ. Вĕсенчен пĕрремĕш хут юн паракансем хушшинче çаксем пулчĕç: Д.Тимофеев – (Калининăри участок больницин водителĕ), И.Кучеров (Малти Кăкшăм), Д.Павлов (Чăрăш Ишек), Л.Ложкина (Хăмăш), А.Антоновăпа А. Терентьев (Кăмпал), Н.Ивановăпа Л.Григорьева (Пуканкасси), Е.Музяков (Ярмушка), Л.Матвеева (Уйкас Юнтапа).

Михаил Дмитриевич Дмитриев (Шăхаль) 1982 çултанпах хисеплĕ донор. Вăл çын пурнăçне çăлассишĕн тăрăшса 70-мĕш хут юн пачĕ. Çавăн пекех хисеплĕ донорсем: Елена Моисеевна Васильева, Дмитрий Витальевич Павлов.

Донорсем хушшинче медицина ĕçченĕсем те маттур: Л.Николаева, Р.Попова, Н.Денисова, Г.Васильева, А.Александров, Л.Романова. Чăрăшкас-Хирлепри Лидия Васильевна Романова фельдшер 35-мĕш хут юн пачĕ çеç мар, ывăлĕпе хĕрне те çак сăваплă ĕçе хутшăнтарчĕ.

С.АФАНАСЬЕВА,
больница заведующийĕ.

Пуçлăха айăпланă

Кăçалхи март уйăхĕнче Уйкас Кипек ял поселенийĕн пуçлăхĕ пулнă Л.Илларионова тĕлĕшпе айăплав йышăнăвĕ кăларнă.

РАЙОН ПРОКУРАТУРИНЧЕН ПĔЛТЕРЕÇÇĔ

Вăрнар район сучĕ палăртнă тăрăх, Л.Илларионова, ял поселенийĕн пуçлăхĕн должноçĕнче тимленĕскер, 2006 çулхи ноябрьтен 2008 çулхи сентябрьччен В.Данилова, Ф.Андреевăна, Н.Братынкинăна, В.Емельянова Уйкас Кипекри культура çуртне ĕçлеме йышăнни çинчен хушусем кăларнă. Çак çынсем кунта ĕçлеменнине пĕлсе тăнă пулин те 2006 çулхи январьтен 2009 çулхи апрельччен вĕсен ĕç вăхăтне табельте кăтартса пыма хушнă. Ку тапхăрта вĕсене пĕтĕмĕшле 50808,56 тенкĕ ĕç укçи шутласа панă.

Кунсăр пуçне Л.Илларионова, хăйĕн хĕрне ача кĕтнĕ пирки тата çулталăк çурăна çитмен ачана пăхнăшăн паракан пособисене илме май туса парас тесе, ăна ĕçе йышăнма хушу кăларнă. Хĕрĕн ĕç вăхăчĕ çинчен сведенисене, вăл ĕçлеменнине тата унăн тивĕçĕсене урăх çын пурнăçланине пĕлсе тăрсах, табельте палăртса пыма хушнă. Патшалăх айăплавçи Л.Илларионовăна пурăнакан выранта лайăх хакланине, çула çитмен ача пуррине шута илсе ăна обществăран уйăрмасăр айăплама йышнă.

Вăрнар район сучĕ ăна 3 çул та 6 уйăхлăха условнăй майпа ирĕкрен хăтарма йышăннă, тĕрĕслев вăхăчĕ – 2 çул. Çавăн пекех патшалăх влаç тата вырăнти хăй тытăмлăх органĕсенче йĕркелӳпе хушу, административлă полномочисемпе çыхăннă должноçсенче тимлеме чарнă.

Л.СПИРИДОНОВА,
Вăрнар район прокурорĕн аслă помощникĕ 1-мĕш класлă юрист.

ПИСЬМО В РЕДАКЦИЮ

Когда заменят?

Мы хотим через газету задать вопрос коммунальщикам. Во время капитального ремонта у нас заменили трубы отопительной системы и батареи, но проложили некачественные трубы, которые вздулись и грозятся вот-вот полопаться. Можно затопить, как свои, так и другие квартиры.

Когда же заменят эти трубы в домах по улицам Карла Маркса, Ленина, Ивановa, Советская, Ашмарова... Заверяли, клялись и Богом, что заменят, но сколько еще нам ждать? Случись что, кто ответит за это безобразие?

Недовольные жители п. Вурнары.

ЛИРИКĂЛЛĂ ПОВЕСТЬ

Владислав ПАСТУХОВ-АНАТКАС

Ан хурлан, шурă хурăнăм ...

(Малалли. Пуçл. 42-43, 47–49-мĕш номерсенче)

Пĕлет вăл кун пек лару-тăрура милиципе суд нихăçан та арçын майлă пулманнине. Ун пек чух «тĕрĕслĕх» яланах хĕрарăмсенче. Хĕрарăмĕсем тата: амăшĕпе хĕрĕ, кӳршисем те хĕрарăмсемех! Учительсемпе врачсем, вĕреннĕ çынсем, эппин. Вырăсла каласан «бомжсем» мар вĕт, вĕсен кăтартăвĕсене мĕнле суд ĕненмĕ? Милиционерĕсем те свидетельсене вара мĕнле «чи кирлĕ» сăмахсемпе протокола çырмаллине вĕрентме пĕлеççĕ мар-и? «Чи малтан пуçран, унтан кăкăртан çапнă пулать. Сергей кайран, урайне çапса антарса, вар-хырăмĕнчен, купарчинчен ирсĕррĕн тапнă пулать арăмне. Çакăн пек сăмахсемпе каласа-хăртса: «Сучка, ана пыйти, шĕвĕ кăвас...» Ку та сахал иккен вĕсене: «Çынна вĕрентмелле-тĕк вĕрентмелле!».

Пăянамăшĕ пирки те протокола кĕртме манман вĕсем. «Юратнă» пăянамăшне Сергей Серегин çапла çирĕм çул хушши каласа пурăннă пулать: «Сăпса ухмаххи», «çăварна карсан, пырăшу курăнать», «çăхан çисе ямансксер...» Чăн та, калама кăна çăмăл вăл! Хуняма карчăкĕпе пĕрле пурăнса пăхăр-ха?! (Уйрăмах, вăл ĕмĕрĕпе учительницăра вăй хунă пулсан, эсĕ вара темле чаплă кĕрӳ пулсан та, уншăн шкул ачи çеç!.. Хĕрĕпе иккĕшĕ вара мĕн çĕре кĕриченех, арçыннине, шкул ачине вĕрентнĕ пек пурнăçа «савма-юратма» вĕрентеççĕ-çке! Эй, тĕнче!...) Çапла юрăра кăна «Ах хуняма, хуняма... иккĕмĕш анне...»–тенине итлеме кăмăллă та, кулленхи пурнăçра вара... Хăшпĕр хунямасем хĕрĕсене упăшкисенчен сивĕтеççĕ, арлан пек кутăн пулса каяççĕ-çке. «Кастарнă сысна» ятне çеç мар, «навус çинчи нăрă» ята та, «пиçмен пашалу» ята та тивĕçтереççĕ вара... Хирĕç каласа пăх-ха: чи-час милици çитсе те тăрать ун пек чух, çаратнă-вĕлернĕ çĕре вăхăтра пыраймасан та...

Арестпа ларни вун пиллĕкмĕш талăк енне кайсан милици участокĕнчи Василий Мордашкин инспектор, ялан хĕрĕнкĕрех çӳрекенскер, Серегина çурăк сассипе сас хăпартма тăрăшса, хăй кам иккенне палăртса эппин, çаплах вăрăм ятлав вулама тытăннăччĕ:

«Сергей Петрович! Арăмна тепре кача пӳрнепе тĕкĕнсенех, сана тĕрме кĕтет. – Куç айĕпе пăхса. – Кирпĕч шутлама яратăп. Манăн участокра йĕрке тумалла. Кăçал республикăри шалти ĕçсен министерствин чи лайăх участокри инспекторĕ ятне илес пулать манăн. Илтнĕ пулĕ, часах эпир милицирен полицайсем пулса тăратпăр. Унта чи лайăххисене çеç суйласа илеççĕ. Полици çинчен калакан закон çакна ыйтать. Раççей Президенчĕ Дмитрий Медведев та, пирĕн министр Рашид...Рашид Нургалиев та çакна пирĕнтен çирĕппĕн ыйтать. Пире халĕ пур енчен те тĕрĕслеççĕ-хĕсеççĕ. Анчах манăн пурте «схвачено!» Министерствăра та манăн куккасем пур. – .Малалла кăшт тĕлĕнерех: – Ăнланмастăп сана, Сергей,– куçĕсемпе ăна пăталаса,–хĕрарăм çине мĕнле алă çĕклеме хăян? Эпĕ пулсан ун пек арăм-чиперккене алă çинче йăтса çӳремелле! Ниçта та ĕçлеттерес çук! Чăн та, арăму чечек пек санăн, кăкăрĕсем тата... Сывăрнă чух минтер те кирлĕ марвĕт!.. Урисем тата, ун урисем, манăн арăмăннинчен хитререх вĕт. Сексуаллă урасем. Уйрăмах хыçалтан пăхсан-курсан... Пĕр çинçе пилĕкĕ мĕне тăрать. Ман участокра ун пек хитре ураллă хĕрарăм урăх çук-кă та! Ăмсанатăп сана... Чăн-чăн артистка! Эх, юрататăп-çке хитре хĕрарăмсене... Çавăншăн та участок инспекторĕнче тăрăшатăп. Шырав инспекторĕ е следователь пек кунĕн-çĕрĕн вăрă-хурах хыççăн йĕрлесе чупмалла мар. Эпĕ тата вĕсем пек «ухмах» та мар...Ман ĕç ялтан яла папкă йăтса çӳресси! Вырăссем калашле «Кто на что учился!»

Малалла тата кăштах кударах:

– Участокра упăшкине хуптарас текенни сан арăму çеç мар,– сассине çемçетсе калаçать вăл,– пĕрин упăшкинчен ирĕкре çӳресси йăлана кĕнĕ. Теприн мăшăрĕн хура çĕтĕк нускипе шăрşлă труççине çăвас килмест. Виççĕмĕшĕ вара хăйне мĕн кирлине хăй пĕлмест... Çак хĕрарăмсем вара упăшкисенчен хăтăлас тесе тем тума та, тем пама та хатĕр! Пĕл, пурнăçра хĕрарăмран вăйлă çын çук!.. Эрех-сăрапа та илĕртекенсем пур мана. Ыттипе те... Аялтипе те! Эпĕ, эпĕ вара чăн-чăн чекист, аскет. Пĕлетни, Фезис Дзержинский мĕнле каланă. «Чекист должен иметь, раз и навсегда, горячую голову, холодное сердце и чистые руки», как настоящий либер-демократ Жириновский, эппин. Между прочем, вăл на половину по отцу хăй калашле еврей, а на половину юрист. Эпĕ те çавăн пек настоящий çын-юрист, таса моралист.

(Малалли пулать)

Соблюдайте правила безопасности

С наступлением весны из-под снега выходят материалы верхнего строения железнодорожных путей, а вместе с ними мусор, сухая трава, порубочные остатки, старые шпалы, стеклянная посуда, фокусирующая солнечные лучи, возникают пожары, губящие лес, кустарники и все живое, находящееся в них.

Поэтому территория железнодорожного транспорта и полоса отвода должна убираться с соблюдением требований «Правил пожарной безопасности на железнодорожном транспорте».

Проводя профилактическую работу по предупреждению пожаров в полосе отвода, следует знать, соблюдать и требовать от других работников выполнения основных правил пожарной безопасности.

Полоса отвода железной дороги должна быть очищена от валежника, порубочных остатков и кустарника, старых шпал и другого горючего мусора, которые должны выводиться с полосы отвода. Штабеля снегозащитных щитов, кольев, оснований деревянных матч, фидерных столбов, опор линий электропередач и связи должны быть опаханы или окопаны в радиусе не менее 1,4 м. Площади под штабеля, в местах хранения шпал, брусьев, должны очищаться от сухой травы и горючего мусора, на расстоянии не менее 3 м иметь опашку.

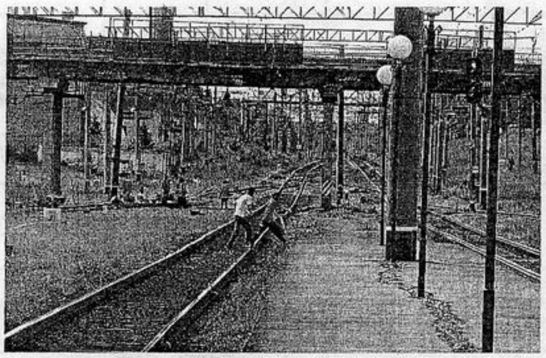

Жилые дома, насосные станции и другие сооружения, расположенные рядом с хвойным лесом, должны быть отделены от него канавами или минерализованными защитными полосами шириной не менее 1,4 м. Складирование сена, соломы и дров ближе 50 м от мостов, путевых сооружений, жилых домов и путей организованного движения поездов, а также под проводами ЛЭП и связи не допускается. Земляные участки под мостами в радиусе 50 м должны быть очищены от сухой травы, кустарника, горючего мусора. Охраняемые мосты должны быть обеспечены телефонной связью и первичными средствами пожаротушения. Запрещается разведение костров и сжигание горючего мусора, порубочных остатков в полосе отвода.

Организуя работы по уборке полосы отвода, территорий станций и объектов, необходимо доводить до сведения работников меры пожарной безопасности, порядок действий при обнаружении пожаров, обучать их приемам работы со средствами пожаротушения.

Ежегодно в России горят леса, в том числе и леса полосы отвода. Причины их повторяются систематически: это – попадание искр из выхлопных трактов тепловозов на сухую траву; неосторожное обращение с огнем при курении; детская шалость с огнем; выбрасывание шлака на железнодорожные пути с пассажирских поездов; разведение костров и сжигание мусора.

От каждого из нас зависит благополучие окружающей среды, безопасность движения поездов, жизнь и здоровье людей, достаточно лишь добросовестно исполнять несложные правила пожарной безопасности на железнодорожном транспорте.

А.МИХАЙЛОВ,
старший помощник
Чувашского транспортного
прокурора.

ХĂРУШСĂРЛĂХ

Уйăхлăх иртет

Раççей МЧС-ĕн Чăваш Республикинчи Тĕп управленийĕн планĕпе килĕшӳллĕн, апрелĕн 19-мĕшĕнчен пуçласа май уйăхĕн 19-мĕшĕччен республикăра Ачасен хăрушсăрлăх уйăхлăхĕ иртет. Ăна çулсеренех ачасен çуллахи каникулĕ умĕн хăрушсăрлăх правилисене аса илтерес, вĕсен тимлĕхне ӳстерес, пушарсем е ытти чрезвычайлă лару-тăрусем вăхăтĕнче хăйсене тĕрĕс тытма вĕрентес тĕллевпе йĕркелеççĕ.

Шкулсенче ачасем гражданла оборона ыйтăвĕсемпе, чрезвычайлă лару-тăрусенчен хӳтĕленессипе, пушар хăрушсăрлăхĕпе, çул-йĕр правилисене пăхăнассипе çыхăннă темăсемпе диктант-сочиненисем çыраççĕ, конкурс-викторинăсенче тупăшаççĕ. Çак ыйтусемпех вĕренекенсемпе асăрхаттаруллă калаçусем иртеççĕ, вĕсене педканашсенче, ашшĕ-амăшĕн пухăвĕсенче сӳтсе яваççĕ.

Пушар хуралĕн ĕçченĕсем педагогсене пушара хирĕçле пропаганда тата обществăлла çыхăнусен Шупашкарти центрне е Йĕпреçри филиалне экскурсисем, учрежденисенче пушара сӳнтермелли пĕрремĕшле хатĕрсене усă курассипе вĕренӳсем йĕркелеме сĕнеççĕ. Уйăхлăх йĕркипе иртекен мероприятисенче Вăрнарти пушар чаçĕ, Туçи Çармăсри, Ярмушкари уйрăм постсем, Калининăри, Отиккăвăри тата Кульцаври пайĕсем пушар техникипе пулăшма хатĕр.

И.ЯКОВЛЕВА.

О вопросах гражданства

В соответствии со статьей 49 Закона о внешней миграции Кыргызской Республики её граждане, выезжающие за пределы Кыргызской Республики на срок свыше трех месяцев, в течение трех дней обязаны регистрироваться в дипломатическом представительстве или консульском учреждении Кыргызской Республики в государстве въезда.

После постановки на консульский учет выдается справка Консульского отдела Посольства Кыргызской Республики, подтверждающая факт проживания в Кыргызской Республике на указанные в соглашениях даты; в паспорте проставляются штампы с подтверждением о выезде на постоянное место жительства в Российскую Федерацию, постановке на консульский учет и печать Консульского отдела Посольства Кыргызской Республики в РФ; адресный листок убытия заверяется печатью Консульского отдела Посольства Кыргызской Республики РФ.

Постановка на консульский учет является обязательной процедурой для граждан Кыргызской Республики, прибывающих в Российскую Федерацию на постоянное место жительства и дальнейшего оформления гражданства Российской Федерации, в удобные для них сроки.

Для остальных граждан Кыргызской Республики, прибывающих в Российскую Федерацию на срок свыше трех месяцев, постановка на консульский учет носит рекомендательный характер.

Ю.ИЛЬИНА,
начальник ТП УФМС России
по Чувашской Республике
в Вурнарском районе.

РЕКЛАМА ОБЪЯВЛЕНИЯ РЕКЛАМА ОБЪЯВЛЕНИЯ РЕКЛАМА

ООО «РЕМТЕХСЕРВИС»

выполняет работы по устройству и ремонту мягкой кровли.
Обращаться по тел. 89278650740.

УСЛУГИ

8667. **ИЗГОТОВЛЮ** срубы на заказ из оцилиндр-го бревна. Т.89278522500. 6-4

8665. Такси «Diezel». Т.89278522222. 10-4

8526. Спутник. антенна «Триколор» за 6800 руб. – 98 каналов. Т. 89063852930. 10-8

8637. Ремонт квартир. Т.89373760077. 10-5

Качественные
ПЛАСТИКОВЫЕ ОКНА И ДВЕРИ
от производителя. Скидки до 35 %.
Всем заказчикам подарок.
Адрес:ул.Советская,33.
Т.:89278668815, 89520285720.

8782. 1 уйăхри пăру **СУТАТĂП.** Т.89033469315.

ПРОДАЮ

8786.Малосемейку. Т.89278637241.

8594. 2-хкомн. кв-ру. Т.89613431413. 3-2

8783. Кирп. дом 10х12 м по ул. Лермонтова. Т.89278600330.

8788. Дом по ул. Пионерская, д.5. Т.:89030634461, 2-52-32.

8787. 1-комн. кв-ру по пер. Северный, д.3. Т.89603052645.

8789. Бычка 2-хнед. Т.89033899074.

8790. Дойных коз, козлят. Т.89278555871.

8781. Дом в д.Ораушы. Т.89373736532.

КУПЛЮ

8773-74. Металлический гараж на вывоз. Т.89061304801.

ПЛАСТИКОВЫЕ ОКНА
- короткие сроки изготовления: 3–5 дн.
- качественно, недорого, кв. м. 2000 р.
- производство немецкого качества.
Т. 8-917-659-47-01.
скидки до 30%

8791. **ПРОДАЮ** сруб липовый 5х3. Т.89603018679.

г.Москва. Вахта. Мужчины и женщины. **Т.89053415801.**

Магазин «РАБИЦА» ПРЕДЛАГАЕТ:

- Теплицы – от 10500 руб. (любой размер)
- Сетку-рабицу – большой ассортимент
- Столбы на ворота и ограду
- Козырьки, могильные ограды, решетки, заборные секции
- Печи для бани
- Профнастил, металлочерепицу (пр-во Казань)
- Фанеру, оргалит, утеплители, вагонку (хвоя)
- Арматуру, трубы профильные, уголки и многое другое

Обращаться:
ул.К.Маркса, 21,
м-н «Рабица»,
территория рынка «Шанс».
Т. 8-905-342-05-61,
8-903-063-38-20.

ПРОДАЮ

8722. Дом в п.Вурнары. Срочно. Т.:89278485587, 89379403170. 2-2

8724. Пенобетонные блоки, тротуарные плиты. Адрес: с.Абызово, Строительный дворик. Т.:89050297217, 89033463621. 6-2

8726. Срубы 3х4,5, 3х5. Т.89034760078, 89603006361. 2-2

8727. ВАЗ-2109 или **МЕНЯЮ** на лошадь. Т.:89034760078, 89603006361. 2-2

8731-32. 3-хкомн. кв-ру в центре пос. Т.89875777091. 2-2

8767-68. ВАЗ-21140, 2004 г.в., цв. сине-зел. металлик. Т.:89176778072, 89875792367.

8744-45. Бревенч. дом, газ. д.Хумуши. Т.89033795534.

8747. Овец. Т.89278568219.

8668. Доски обрезные и необрезные: хвоя, осина, береза, дуб, брусья любых разм. и сечений. Т. 89278522500. 6-4

8548. Гравмассу, щебень, керамзит, песок. Доставка до 30 тонн за рейс. Скидки. Т.89276687015. 14-7

8778. Аквариум 145 л, растения, рыбки. Цена 4500 руб. Т.89279963278.

8780. Косилку КСФ-2, нож, вал, шатун. Т.89061332197.

ВАЗ-21099 1994 г.в., 52 тыс. руб., цвет белый, торг или **МЕНЯЮ** на ВАЗ с моей доплатой. Т.:89613462435, 89373822825.

8777. 2-хкомн. кв-ру, с.Калинино, ул. Ленина, д.49. Цена договор. Т.89063888360.

8776. Дом 27 м² по ул.Мелиораторов, 14 сот. зем., сарай, баня, колодец, газ. Т.89278493364.

Коллектив и администрация МУЗ «Вурнарская ЦРБ» выражают глубокое соболезнование сестре-хозяйке детского отделения Гомзиковой Ларисе Владимировне в связи с невосполнимой утратой – кончиной **сына.**

Коллектив ФГОУ СПО «Вурнарский сельскохозяйственный техникум» глубоко скорбит по поводу преждевременной смерти бывшего тракториста техникума **КИРИЛЛОВА Николая Ильича** и выражает искреннее соболезнование его родным и близким.

Главный редактор АУ ЧР «Редакция Вурнарской районной газеты «Çĕнтерӳ çулĕ» («Путь победы») – В.В.НИКОЛАЕВ.

Учредители – Министерство культуры, по делам национальностей, информационной политики и архивного дела ЧР, АУ ЧР«Редакция Вурнарской районной газеты «Çĕнтерӳ çулĕ».
Газета зарегистрирована Управлением Федеральной службы по надзору в сфере связи, информационных технологий и массовых коммуникаций по Чувашской Республике – Чувашия, свид. ПИ № 21-00106 ТУ от 23 июня 2010 года.

НАШИ АДРЕСА: 429220, Чувашия, п.Вурнары,ул.Советская, д.15, 2-й этаж; пер. Коммунальный, 4.
НАШИ ТЕЛЕФОНЫ: главный редактор – 2-52-30, отделы: сельской жизни; экономики и правовой жизни; рекламы – 2-52-57, бухгалтерия – 2-55-57, типография – 2-59-40.

Ответственность за точность приведенных фактов, опубликованных в газете, несут авторы, рекламодатели. Рукописи не рецензируются, не возвращаются. Материалы на правах рекламы публикуются под знаком (Р)

Индекс издания 54813. Печать офсетная. Объем 1 п.л. Тираж 3888 экз. Заказ 243.

Çĕнтерӳ çулĕ (Путь победы)

Газета выходит на чувашском языке два раза в неделю – по средам и субботам.
Время подписания в печать – 15 ч. 30 мин.
По графику – 16 ч.
Отпечатано в типографии АУ ЧР «Редакция Вурнарской районной газеты «Çĕнтерӳ çулĕ» («Путь победы»).